

Előfizetési díj:

Egész évre 8 kor.
Félévre 4 kor.
Negyedévre . . . 2 kor.
Egyes szám ára 20 fill.

Megjelenik minden
szerdán

Telefon szám: 96.

SOMOGYI UJSÁG

Felolvasó szerkesztő és kiadó:

Peér Sándor

Kaposvár.

Irányi-Dániel-utca 14. sz.
Idő küldendő a lap szellemi részét
illető minden közlemény, vala-
mint az előfizetési pénsek, hirdé-
tések és nyilvántartások.

Bérmintetlen küldeményt
nem fogadunk el. Kézira-
tokat vissza nem adunk.

MEGYEI ÉS HELYI ÉRDEKŰ VEGYES TARTALMU HETILAP.

A „KAPOSVÁRI HIVATALNOKOK TÁRSASKÖRE” HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A modern politikai eszmék fejlődése.

Az állam és a politika egymástól elválaszthatatlan fogalmak. Egyikről sem lehet beszélni másik nélkül. Ha tehát szólni akarunk politikai eszmékről: akkor mindenekelőtt meg kell határoznunk az állam fogalmát. Az állam az emberek társasága, mint közös akaratnak és hatalomnak szervezete, és képez egy egészet bizonyos célok elérésére.

Politikai érdekek és célok bizonyosan nem csak az egyes emberek gyönyörködésére és pillanatnyi érdekeik kielégítésére szolgálhatnak; hanem szólnak azok főleg a jövőnek és pedig gyakran igen távol jövőnek.

E szerint a politika legértékesebb és legbecselesebb tudomány lenne. Nem küzd csak az existenciáért, hanem mindig a társadalom jobb és kényelmesebb leteért.

Ebben rejlik az ő legnagyobb értéke.

Azonban nem minden eszme és minden tan, mely a társadalmi vagy állami életéről szól, magában véve politikai. Csak akkor nevezhető így, ha közös birtokává válik és ha azt az egész nemzet vagy legalább bizonyos társadalmi osztályok teszik magukévá.

A politikai eszmék ellenségesek egymással; mert értük küzdeni, sőt vért is ontani kell.

Valamely politikai eszmének értéke és történelmi jelentősége abban nyilvánul, mennyi hasznot és jót hozott az emberiségnek vagy az emberiség egy részének; továbbá vajon a hozott áldozatok kedvező viszonyban állanak-e a bekövetkezett békének politikai értékeihez; szóval: vajon tényleges igazi haladást vagy pedig pangást idézett-e elő az állami illetőleg nemzeti fejlődésben.

Uj eszmék keletkeznek, születnek; a régiak pedig kivesznek, mindig párhuzamosan a történelmi eszmékkel. És megfordítva: minden történelmi esemény szoros összefüggésben van bizonyos eszmékkel. Aki tehát politikailag munkálkodik, okvetlenül kell, hogy megfigyelje és tanulmányozza a történelmet.

Éppen a mai kor mindig a múltba tekint, keres analog dolgokat a jelen és a jövő számára. Bizonyos dolog, hogy semmi állandót nem végez, ha a multa való tekintet nélkül dolgozik.

Aki Platon államát Aristoteles államával hasonlítja össze, csak hamar látni fogja, hogy az előbbi nem vette tekintetbe az adott viszonyokat sem a mult időket; míg ellenben Aristoteles időkhöz és eseményekhez kapcsolta az ő korát; s éppen azért az ő állama majdnem kétezer évvel túlélte Platon államát, amennyiben Aristoteles politikai eszméi még csk nem régen is uralkodtak és a katolikus egyházban eddig is nagy tiszteletben vannak.

* * *

A modern politikai eszméknek alapjuk van a francia forradalomban; jobban mondva a tizennyolcadik század kulturirodalmában és bölcsészetében.

Nevezetesen ezen század második fele erősen rázkódtatta meg a régi nézeteket és bölcsészeti-vallási elveket, tehát politiko-társadalmiakat is; és megteremtette a humanismus elveit.

Ezen erős fordulat a tiszta demokratismushoz és az összes egyenlőtlenségek kiegyenlítéséhez a francia társadalomban Angliából eredt ugyan, a franciák pedig azon óriási munkát végezték, mely az összes emberiséget a sok száz évi bilincsektől felszabadította.

Ne gondolják tisztelt olvasóim, mintha talán dicsőíteném a francia

forradalom borzasztó vérontásait; noha a féktelen söpredék százezer, vagy talán több legyilkolt áldozata még mindig igen kedvező arányban áll a különféle uralkodók hadseregeinek lemészárolt millióihoz, mert hiszen a jog és igazságnak mégis többnyire a börtönökben és akasztófán kell születnie.

Ezt bizonyítja a történelem a legrégibb időktől fogva egész mai napig.

Az európai népeknek továbbá a közlekedési eszközöknek, ipartermelésnek s így a fogyasztás emelkedésének folytonos fejlődése következtében, — kénytelenek a modern államok a világ piacán keresni a saját termékeik eladását. A nagytermelés természetes következményei: a gyarmati és az iperialisztikus politikának eszméi.

Mindazon, — gyakran egymásnak ellentmondó elvek, erősen állanak azon demokratikus eszmények befolyása alatt, a melyek jelenleg Európában majdnem mindenütt győztek. Még azok is dicsekednek demokratismussal, akik nagyon szívesen megóvná a régi feudális előjogokat és szabadalmakat.

Abban van a nagy különbség az ókor és az ujkor között, hogy a tudomány az abszolút igazság helyett a relativ igazság elvét hirdette ki (kivéve a matematikai tudományokat), továbbá hogy a dogma ellen fölláttotta a skepticismust; meta-fizika ellen pedig az emberi ész kritikáját és a modern lélektant. Végre pedig utolsó következtetés és legnagyobb vívmány gyanánt: a nagy zási hóbort kisebbitését és a vallási türelmet.

Cselkó József.

Sirolin

Ennek az érvényes és a testadit, megadit-
adit a köhögést, válódit, éjjeli izadit.

**Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, Influenza**

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mintthogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor
„Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerár-
ház. — Ára évenként 4.— korona.

Templomszentelés Kaposvárott.

Készülődés.

A kaposvári református egyház vezetősége h-tek óta teljes erejével dolgozott azon, hogy mentül emlékezetesebbé tegye azt a jelentős ünnepet, amelylyel az ujonnan épült díszes templomot rendelkezésének átadják.

Fáradozását minden tekintetben siker koronázta; a kaposvári új református templom felszentelése egész Somogyvármegye ünnepe lett.

A rendezés szálai Csértán Márton református lelkész kezeibe futottak össze, aki a világi gondnokok dr. Rusa Ernő és Papp Kálmán, de az egész presbyterium vállvetett munkája mellett a siker érdekében minden lehetőt elkövetett.

A program összeállítására, a résztvevők megjelenésének biztosítására, a jegyek előjegyzésére, szóval a rendezés nehéz munkája ugyancsak igénybe vette ügyseretűket. Végre eljött a nagy nap és az egyház vezetősége nyugodt lelkiismerettel nézhetett eléje. A város közönsége is élénk érdeklődést tanúsított és számos ház zászlódszt öltött.

A vendégek érkezése.

Szombat estére várták a Budapestről jövő előkelőségeket, különösen Antal Gábor református püspök és Tisza István gróf, egyházközségi világi főgondnok érkezését.

Még pénteken este felutaztak Budapestre dr. Rusa Ernő és dr. Czenthe Pál a református egyház részéről, hogy a vendégeknek kellő utbaigazitásokkal szolgálhassanak.

A 7 óra 10 perckor érkező vonat megjövetele idejére a rendőrség elzárta a pályaudvart, melyen Kapotsfy Jenő főispánnal élén a vármegyei főtisztviselők és a városi tanács előzőleg megjelentek. Több száz főre menő közönség is gyülekezett a pályaudvar köré, mely különösen Tisza István gróf érkezése iránt érdekelt.

Amikor a vonat a pályaudvarra berobogott és a vendégek kiszállottak, Németh István polgármester intézett üdvözlő beszédet Tisza grófhöz, mint az egyházközség világi főgondnokához, mire ő szíves szavakban köszöntö meg a maga és a vele jött többi vendég nevében a szíves fogadtatást és -ugyis mint vallásos ember, ugysis mint igaz magyar ember- arra kérte a megjelenteket, hogy a testvéries szeretetet és felekezeti elfogulatlanságot, melylyel őket fogadták, továbbra is tarták meg, hogy az egyesítse a város és vármegye minden polgárát.

Tisza gróf beszéde után Csértán Márton református lelkész üdvözlötte Antal Gábor református püspököt, aki szintén szíves szavakkal köszöntö meg a szép fogadtatást.

A vendégek ezután elhagyták a pályaudvart, hogy a künn várakozó díszes fogatokon szállásaikra hajtsanak. Az első négyes fogatba Antal Gábor püspök és Kapotsfy Jenő főispán ülték és a vármegyeháza hajtattak, ahol a püspök a főispán vendégül megállított, a második négyesbe Tisza gróf, Márfy Emil főrendházi tagok szállottak és az utóbbi lakására hajtattak.

A történelmi hűséghez tartozik annak megemlézése, hogy Tisza gróftól megjelentekor éljenzés fogadta.

Ugyanezen vonattal érkezett Eötvös Károly, ki dr. Rusa Ernő vendége, Thaly László és Olay Lajos országgyűlési képviselők is.

A vendégek tiszteletére Márfy Emilnél vacsora volt, melyre a megyei és városi notabilitások is hivatalosak voltak.

A templomszentelés.

Vasárnap délelőtti 10 órakor kezdődött programszerűen a templomszentelés. Zsoltolva volt a templom teljesen és künn is több száz főnyi embertömeg szorongott.

A felszentelési ünnepélyre megjelentek: dr. Dörner Zoltán kuriai bíró, törvényszéki elnök Márfy Emil főrendházi tag, Makfalvy Géza nyug. államtitkár, Olay Lajos és Thaly László országgyűlési képviselők, Kacsóvics Lajos alispán, Plachner Sándor vármegyei

főjegyző, Kulin Sándor kir. ügyész, Depold Béla kir. főmérnök, dr. Gulyás Ferenc tanfelügyelő, Bécsi Márton c. kanonok, Dsida Ottó gimn. igazgató, Csorba Ede kir. tanácsos, Németh István polgármester, Sipos Géza főjegyző, Berecz Sándor városi főmérnök, dr. Kovács József városi főügyész stb. stb. A honvéd tisztikar is több tagjával volt képviselve. Közvetlenül az ünnepség megkezdése előtt belépett a templomba Tisza István gróf, Antal Gábor püspök és Kapotsfy Jenő főispán, dr. Rusa Ernő és Papp Kálmán világi gondnokok kíséretében.

A főpap és a főgondnok elfoglaltak helyeiket s erre csakhamar kezdetét vette a templomszentelés.

A hívő közönség állva énekelte a felálló éneket, azután zsoltárokat, majd a kaposvári M. Á. V. műhelyi munkások dalardájának éneke következett. Antal Gábor püspök ezalatt fölment a szószékre s az ének megszűntével magas szárnyalasú imát és áldást mondott, melynek befejeztével magvas, nagy hatást keltő beszédben esetelte a mai templomszentelés jelentőségét. Kiemelte, hogy még 25 év előtt alig harmadfélszáz hívője volt a kaposvári ref. egyháznak, 18 év előtt már templomot kellett emelnie s ma már az is kicsiny az isten hajléka-nak és a menyország kapuja-nak.

A püspök beszéde után ismét ima és áldás következett melynek végeztével zsoltár énekése és az urvacsora kiosztása történt meg s ezzel a templomi ünnepség véget ért.

A díszebéd.

Délután két órakor a "Korona" szálló éttermében 300 terítékű díszebéd volt. Az asztalfőn Antal Gábor református-püspök, tőle jobbra Tisza István gróf főgondnok, balra pedig Kapotsfy Jenő főispán foglalt helyet.

Az első felköszöntőt Antal Gábor püspök mondotta a királynak, mire Kapotsfy Jenő főispán a református püspököt, Szabó Kálmán pedig Tisza gróf főgondnokot köszöntötte fel, mire ez az ő ismert ékesszólásával köszöntö meg az üdvözlést. Felköszöntőket mondtak még: dr. Rusa Ernő Kapotsfy főispánra, Papp Kálmán számadó

T A R G A.

Egy modern poétának.

Irtá: Szilágyi Ferenc.

En is keletről indultam nyugotnak,
mi bennem forr, az is csak szitnya vér ...
vagyok magam is sarja és Mogornak,
és küzdök én is tarka álmokért ...

Es látom én is, sorvadóba törzünk,
egünk hunyó bitorban alkonyul,
vad, vészes árnyék vágat el fölöttünk,
és véres szárnya fojtón ránk borul ...

De kishitű gond vergődő siráma
gyötrelmes jajt kobozom nem fakaszt ...
mert hívő lelkem dacos göggel várja
az új sarjút zsendítő új tavaszt.

Oh, nem nyugatról virrad ránk a hajnal.
Nem idegen megváltót várok én.
Ha ősi eke szántja ősi vassal,
csak úgy hajt ki az ősi televény ...

Csengő dallal ne hívj hát új vidékre.
Mi csak a régi tarlón mehetünk ...
Nincs egyebünk, egy ezred év emléke,
elvessük azt is? Koldusok leszünk ...

Két koponya.

Irtá: MÁTHÉ ZOLTÁN.

Schultz a tudós professor, a világhírű antropologus, a kis német egyetemi város

büszkesége íróasztalánál ült. Az óriási zöld ernyővel letakart villanylámpa kékes fénykörében két finoman preparált koponya fehérlik.

Az illatos havanna szivar füstje szélesy szürke csíkokban uszkal a lámpa körül, a tudós elmélázva szippant egyet-kettőt belőle. Husvét estéje van és ő az egész heti szünetet jól felhasználta, a méréseknek egész tömegét végezte és rubrikázta be a legpedánsabb pontossággal.

A derekas munkát végzett, jó lelkiismeretű emberek csendes nyugodalmát élvezte és aranykeretes pápaszemét mosolygva hordozta körül a kraniometereken, koponya-allványokon és a szögmérőkön, miközben markáns vonásu, galamb ősz fejét hatalmas karosszékeknek párnájára nyugtatja.

Az asztal szélére tett havanna szivar füstje előbb bodor kék karikákban, azután vékony sugárban emelkedett és a kanyargó szürke füstfelhő lassan-lassan elhomályosította a lámpa fényét, a szoba háttere komor feketeségbe veszett, csak a két koponya ragyogott fehéren és vigyorgott rendületlenül. Igen vigyorgott ... Megdöbbenve konstataulta ezt az agg tudós, ki megszokta, hogy csak az anyagot, az élettelen, holt anyagot lássa ezekben az emberi csontokban. Azonban csakhamar elmosolyodott saját izgatottságán, hiszen bizonyos, hogy csak a furcsa megvilágítás okozza a koponyák hunyorgását s ha másfelé fordítja őket, ismét visszanyerik semmit mondó kifejezésüket.

Fel akart állni, hogy megigazítsa a koponyákat, de végtelen csodálkozással tapasztalta, hogy nem tud megmozdítani.

Egy láthatatlan erő székéhez nyomta, mintha vaspántok szorították volna vissza.

Bosszankodva nézett szét a szobában, melyben fagyos fuvalat lengett végig. Ekkor megszólalt az egyik koponya, halk lehetőszerű hangon.

— Schulz professor!

A tudós égne meredő hajjal, az ijedségtől megdermedve bámulta reá, de a koponya ismételte:

— Schulz professor! Ön rettenetes tévedésben van, mikor az alakot tanulmányozza ahelyett, hogy a lényeket keresse ...

Higgye meg, hogy téves utakon jár. Hamis tudomány az, melynek szolgálatában erőit felemészti, melynek ifjúságát és életének tartalmas felét feláldozta ... Önök szemében az anyag minden, ez az alap, melyen állítólagos igazságait, a tudományos dogmákat, felépítik és e kínai falon túl látni egyáltalán nem tudnak, vagy nem is akarnak.

A professor homlokán nehéz izzadság cseppek gyönygyöztek s alig bírta kinyögni:

— De kérem a tudomány mai álláspontja ...

A koponya epésen felkacagott:

— A tudomány mai álláspontja?!

Tudtam, hogy erre hivatkozik. A hivatalos tudomány mindig erre hivatkozik évezredek óta, a Gallilei, Keplert elítélő papok is erre hivatkozik; Voltát, a békák táncmesterét pedig egyszerűen kinevelték ... Erről tehát ne is beszéljünk ... Az önök eszközei — drága professzorom — még ma is rendkívül korlátoltak és gyermekesen naivak. Maga a kutatás ugyan, a haladás egyetlen biztosítója, de nagy kérdés, hogy az idővel

gondnok Kaposvár városra és ennek polgármesterére, Andorka Elek vármegyei főügyész a templom tervezőjére, Molnár Endrénre, Peti Lőrinc Eötvös Károlyra, Eötvös Károly Somogyvármegye közönségére, Mozsonyi Sándor az egyház vezetőségére, Német Pál evang. esperes a felekezeti békére, Thaly László orsz. képviselő a zsidóságra, Kálmán Gyula a belső-somogyi egyházmegyére, Herczog Manó a felekezetek közötti összefartásra, Bécsi Márton c. kanonok a református testvérekre, végül pedig Csértán Márton ref. lelkész mondott köszönetet a megjelent vendégeknek és ezzel a pohárköszöntők sora véget ért.

A hangverseny.

A minden ízében sikerült ünnepségeket a »Korona« nagytermében megtartott hangverseny fejezte be. Oly nagy közönség gyűlt össze annak meghallgatására, hogy a teremben valóságos tofongás volt.

Megjelent a hangversenyen Tisza István grófis, aki a megállapított programja dacára a bankett után nem utazott el, hanem itt maradt még az estélyre is, hogy annak sikerét és fényét megjelenésével emelje. Ugy őt, mint Eötvös Károlyt a terembe lépésekor zúgó éljenzés fogadta.

A hangverseny kilencedfél órakor vette kezdetét Somssich Andor finom zongora játékkal. Utána Bosnyák Zoltáné Sándor Erzs, a budapesti kir. operaház művésznője énekelt »Rigolettó«-ból Gilda nagy áriáját frenetikus hatással. A közönség zúgó tapsviharral rótta le tetszését a művésznek énekművészetéért.

Majd a »vajda«-ra került a sor, a magyar litteratura fényes tollú és ékes szavú művelőjére: Eötvös Károlyra. A 18-ik században élt magyar poétáról, palóczi Horváth Ádámról tartott érdekes és nagy tet zéssel kísért előadást, arról a magyar poétáról, aki »sem nem született Somogyban, sem nem halt meg Somogyban és mégis somogyi.«

Eötvös színmagyar előadását, melylyel végtelen kellemes és derült élvezetet szerzett a hallgatóságnak, alig győzte tapssal megköszönni a közönség.

Bosnyák né Sándor Erzs. ragyog-

tatta ezután ismét énekművészetét. Lakméból énekelte a világhírű csengetyű-áriát. Nincs oly tapsvihar, melyet meg nem érdemelt volna érte. A művész valóssággal elragadta hallgatóságát.

Pete Lajos zongorán nagy tetszés mellett előadott magyar nótái képezték a hangverseny utolsó számát, mire szünet következett és azután táncmulatság rekesztette be a fényesen sikerült mulatságot.

H I R E K.

— **Halálozások.** Közéletünk két kimagasló alakját rabolta el a kérélihetetlen halál az elmúlt napokban.

Az egyik halottunk: **daruvári Kacs Kovics Mihály** földbirtokos, Somogyvármegye törvényhatósági bizottságának tagja, aki életének 82 ik, házasságának 50-ik évében hunyt el f. évi január hó 22-én hosszas szenvedés után Budapesten, ahonnan birtokára, Béndekre szállították kihűlt tetemét és itt f. hó 24-én délután temették el a béndeki családi sírboltba. Az elhunyt széles körben volt ismeretes embertársai szeretete és jótékony-sága révén Számos és kiterjedt rokonsága siratja az elhunytat, közöttük fia Kacs Kovics Lajos Somogyvármegye alispánja és Kacs Kovics Mihály dr. kultuszminiszteri tanácsos. Nyugodjanak békével földi maradványai. A család által kibocsájtott gyászjelentés a következő:

Özv. daruvári Kacs Kovics Mihályné szül. kövesszarvi és gosztonyi Gosztonyi Ida, úgyszintén gyermekei: Mihály — nejevel fegyverneki Govrik Adriennel — és Misuka fiukkal; Lajos — nejevel vízei Tallián Ilonával és Ilona, Gyula, István, Marianne és Eszter gyermekei; továbbá Lenke — férjhezett bonczhidai Dr. Boncz Ödönné férjével és Ferenc és Ilonka gyermekeivel; végül Ida — férjhezett szakácsi dr. Csorba Ferencné férjével és Ferenc, Sándor, Ferike és Manó gyermekeikkel a maguk és összes rokonaik nevében bánattól megtörve közlik, hogy forrón szeretett férje, örökre feledhetetlen jóságos apjuk, illetve apókus és nagyapjuk daruvári Kacs Kovics Mihály földbirtokos, Somogyvármegye törvényhatósági bizottságának tagja házasságának 50-ik,

faradhatatlanul munkás életének 82-ik évében, 1908 évi január hó 22-én reggel, hosszas szenvedés és a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után elhunyt. Hűlt teteme folyó hó 23-án délután 3 órakor fog Budapesten, IX. ker. Lónyay utca 47. szám alatt beszenteltetni és Béndeken (Somogyvármegyében) folyó hó 24-én délután 1 órakor újlagos beszentelés után az ottani temetőben örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szentmise aldozatok a temetést megelőzőleg folyó hó 24-én délelőtt 11 órakor fognak Béndeken, Pusztakovácsian és Nagyajomban az Urnak bemutatni. Budapest, 1908. évi január hó 22-én, Legyen alma könnyű abban a földben, amelyet oly kimondhatatlanul szeretett!

Másik halottja közéletünknek Nagy Ernő szigetvári kir. közjegyző, a pécsi kir. közjegyzői kamara választmányának és Somogyvármegye törvényhatóságának tagja, aki életének 58-ik és boldog házasságának 34. évében f. hó 25-én vált meg az élettől, itt hagyván családját, gyermekeit, kiket imáadásig szeretett. Temetése folyó hó 27-én volt, családja, kiterjedt rokonsága, számos tisztelője és jóbarátja közbenjöttével. A mindennek Istene adjon neki csendes, békés nyugodalmat; vigasztaló angyalt pedig küldje el mélyen süjtött családjához, hogy adja meg fájó szívükre a vigasztalás és megnyugvás enyhítő balsamát. A család által kibocsájtott gyászjelentés a következő:

Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel jelentik, az eldott lelkű férj, apa, nagypapa, após és rokon Nagy Ernő szigetvári kir. közjegyző, a pécsi kir. közjegyzői kamara választmányának és Somogyvármegye törvényhatósági bizottsági tagjának élete 58-ik, boldog házasságának 34-ik évében mai napon történt gyászos elhunytát. A boldogult kedves halott hűlt teteme folyó hó 27-én délután 3 órakor fog a gyászházban az ev. ref. egyház szertartása szerint a kanizsa-úti temetőben a családi sírboltban örök nyugalomra helyezni. Szigetvár, 1908. évi január hó 25-én. Legyen aldott emléke és csendes nyugovó helye! Özv. Nagy Ernőné szül. Vörös Julianna neje. Ifju dr. Nagy Ernő, Nagy Ottó, Nagy Margit férj. Batta Beláné, Nagy Árpád, Nagy Jolánka gyermekei. Ifju Batta Béla, Batta Irma, Batta Margit, Batta Ottó unokái. Batta Béla veje.

— **Bavár a Hévízben.** Dr. Lóczy Lajos egyetemi tanár, a Magyar Földrajzi Társaság elnöke, a Balaton tudós kutatója tegnap Keszthelyre érkezett. Búvárokat hozott magával, hogy Hévíz forrásának nyílását a vízbe való lezárással tanulmányozhassa.

— **Megszüntetik a közbirtokosságot.** Az igazságügyminiszter most avval a tervvel foglalkozik, hogy a közbirtokossági, terv-urbéres és a hasonló jellegűségekben erdő, fűdő, legelő és bányaközösségekben levő osztatlan illetőségek vagy arányjogok összevásárlásával előforduló visszaélések miatt eme közösségek jogviszonyait a törvényhozás útján új jogalapon rendezi. Emiatt a napokban a belügyminiszter rendeletet köldött Somogyvármegye törvényhatóságához, hogy a somogyvármegyei birtokközösségeket írassa össze és azok viszonyairól tegyen jelentést.

— **Kegyetlen anya.** Özv. Kenész Lajosné, zákányi lakos, kinek már fogadott gyermekével való kegyetlen bánásmódjáról a lap hasábjain megemlékeztünk s aki brutalitásáért már a járásbíróaság előtt is állt, ismét hallat magáról. A napokban hideg időben két kiskoru gyermekét egész napon át fűtetlen szobában étlen-szomjan tartotta. A hatóság a gyermekeknek az anya gondozása (?) alóli elvétele iránt a lépéseket megtette.

— **Tűz.** Folyó hó 16-án este 1/10 órakor tűz ütött ki Alsókban Ráskó József, Pap Zsuzsa és Erzsé közös udvarában. Leégett egy pajta, kamara, benne gabona és takarmány 1060 korona értékben. Az ifju alsóki tűzoltóságnak ez volt a tűzkeresztsége, feladatának derekasan meg is felelt, amennyiben az udvarban álló 2 szalmafedeles

folyton változó igazságok megérik-e egy egész emberi élet minden örömet és gyönyörűségét?... En mondom, hogy nem, nem, nem! — rikácsolta az éles hang. Önök, a mai kor realis tudósai, tulajdonképpen a legnagyobb idealisták, álomképeket üldöznek, légvárakat ostromolnak... Hat a csontok méreteiből, összehasonlításból akarja ön kimagyarázni a fajok kiválasztását és az emberi érteleme evolúcióját?... Oh, oh balga ember! Lásna, én is kuttattam, bön-geszttem egész életemben, mint ön s most látom csak be, hogy a dicsőség, amit keresem, üres fantom, leélt életem egy szintelen sivatag, fáradságom pedig hiábavaló volt.

Schultz dühös replikával akart kirukkolni, de megszólalt a másik koponya:

— Tisztelt uraim, én fiatalon haltam meg, nekem nem volt módomban a tudást garmadába gyűjteni, igaz, hogy nem is volt valami erős oldalam a tudomány, de volt fiatal szép kedvesem... És most úgy érzem, hogy csak az ő iránta érzett olthatatlan nagy szerelmem maradt meg bennem a mi földi. A többi elmosódott, elfakult. Emlék, tudás, ábránd, mind elmúlt, kihunyt, egyedül a szerelem él a siron túl is a maga ragyogó teljes pompájában. Tisztelt professzor, szeretett ön valaha?

— Ostobaság! — kiáltott fel Schultz tanár és oly erővel ugrott fel karosszékeből, hogy majd feldöntötte az íróasztalt. Körülnézett és csodálkozva dörzsölte meg a szeméit. Szivarja még ott füstölgött az asztal szélén és villamlámpa kékes fény-körébe gunyosan vigyorgott a két fehér koponya.

— Az ördögbe is elaludtam szólt és egy nagyot szippantott szivarjából...

Másnap reggel kedélyesen megreggelizve munkához látott. De a mint a tolat kezébe vette, fölébe csendült a tegnap esti diskurzus:

— A szerelem a siron túl is él! Dühösen kapott végtelenül száraz, de éles analízissal készülő nagy művének folytatásába... Hiába a fekete betűk, mint apró kis gnómok ugrálni. táncolni kezdtek előtte és élesen hallotta gunyos bahotajukat: — Tisztelt professzor! Szeretett ön valaha?

A percek multak és bár igyekezett megfeszíteni minden figyelmét, egyre azon kapta rajta magát, hogy ábrándozik, mintegy szerelmes kis diák. Hogy miről? Édes Istenem, egész semmiségekről. Régen ködbe tűnt rózsás arcok, megfakult virágok, elnémult dallamok zibongtak körülötte... Hiába csóválta, a kemény, fegyelmezett koponya ez egyszer felmondta a szolgálatot. Lelkének olyan hurjai lettek megpendítve, melyekről azt hitte, hogy örökké pihenni fognak. Boldog nyugalmat sajnálni kezdte és szörnyen dühöngött. Hirtelen lecsapta a tollat felugrott és kinyitotta az ablakot. A hűvös tavaszi levegőben, lent az utcán vidám mosolygó emberek sétálgattak és a virágos kalapok alól nevető leányarcok tűntek elő.

A Schultz professzor nagyon, de nagyon furcsán érezte magát...

lakóházat a romboló elemtől megmenetle. A tűz oka eddig ismeretlen. Állítólag gyújtogatásból származott.

— **Tolvaj cigányok.** Kóborló cigányok jártak be vármegyénk alvidékének községeit, ezek között Drávfokra is elkerült két kóborcigány, ahol Fülöp János polgártól nagyobb mennyiségű ágybelit, Grónó József földműves gazda istállójából pedig pakrocokat és több más elvihető tárgyat loptak el. Gyors feljelentés folytán a csendőrség üldözőbe vette a tolvaj cigányokat, akik közül Tunczi Lajos nevű cigány szerencsésen elugrott, de társát Radits Jakabot sikerült a csendőrségnek elfogni és a Szigetvári kir. járásbíróshoz bekísérni. A lopott holmikat — mint az előnyomozatból kintűnt — már a körcsönyei erdőben eladták egy Bogdán József nevű cigánynak, akitől a csendőrök elkobozták őket. A másik megugrott cigányt a csendőrség tovább üldözi és valószínűleg hamarosan kézre is keríti.

— **Elriasztott betörő.** Már több ízben jártak betörők Dencs Márton szigetvári kereskedő házában. A mult csütörtökön este 9 óra körül ismét tisztelt egy betörő, aki a ház kert felőli tetejéről leszedte a cserépszindelyt és így mászott be a padlásra, azonban nem volt szerencséje, mert Dencs Márton egyik tanonca még az udvaron foglalkozkodott és a betörőt észrevette, mire lármát csapott; mire azonban a házbeliek kiszaladtak, a gazember elmenekült. Most a csendőrség nyomozza.

— **Tűz.** Máté János hatvani lakos gazdálkodó szérűskertjében f. hó 18-án az esteli órákban tűz ütött ki és egy 160 kor. értékű szalmakazal elégett. Máté kára megtérül, mert a szalmakazal biztosítva volt.

— **Furcsa tanudij.** Ifjú Légrádi József (Mihóka) Hatvan községbeli lakos polgárnak a szigetvári főszolgabírói hivatalnál egy szívet tárgyalta. Az ügyben tanuként szerepelt Gaál Kálmán hatvani lakos, aki azonban nem a Légrádi József szájaize szerint vallott. Mikor azután ballagtak hazafelé, Légrádi ezért korholni kezdte Gaált, sőt mikor az Apáti és Hatvan község közötti országúton mentek, botjával úgy fejbe vágta Gaál Kálmánt, hogy az ütés annak orrát ketté repesztette, majd földhöz vágta a súlyosan sérült embert és beletaszította az országút melletti árokba. Az eszméletlen állapotban az árokban fekvő Gaált később az uton haladó Balogh János és Gajcsi János patai lakosok találták meg és szállították haza családjához. Gaál Kálmán súlyos testi sértést jelentette fel Légrádit a furcsa tanudij miatt.

— **Belügyminiszeri rendelet.** Andrássy Gyula gróf rendeletet bocsátott ki, amelyben elrendeli, hogy a veszett eb által megmart egyéneket ezentúl a munkásbiztosító-pénztárak terhére kell gyógykezelni.

— **Dupla vagy semmi.** Így gondolkozott Gergics János szárai lakos. Ő ugyanis nem igen szokta keresni, hogy mi a másé, így történt azután, hogy Draskovics Iván nagybirtokos erdőjében levágtott egy iharfát és azt ellopta. Azonban a csendőrség ki nyomozta a fatolvajt és a fát tőle elkobozván, ideiglenesen a sztrári községbíró udvarára vitette. Megtörtént az a dolog, hogy Gregorics János az iharfát még azon napon

este, a községbíró udvarából ismét ellopta és hogy fel ne ismerjék, összevágta fűtőanyagoknak. De azok a rossz szemű csendőrök így is felismerték a fát és most dupla lopásért jelentették fel a szigetvári járásbírósnak.

— **Csaló cigány.** Ötvegy Kősi Pálné sántos asszony Kaposvárott egyik hetivásáron egy tehenet árult, el is adta egy cigány kereskedőnek 140 koronáért, aki egy száz és két darab 20 koronással fizette ki az árát, mire a tehenet elhajította. Kősiné később bement egy kaposvári kereskedésbe vásárolni, mikor fizetésre került a sor, elővette a kapott százast és azzal akart fizetni. Mily nagy lett azután meglepetése, mikor a kereskedő kijelentette neki, hogy az nem száz koronás bankjegy, hanem egy budapesti kereskedő cég hirdetése, amely bankjegy alakú. Nyomban megindították a nyomozást a csaló cigány kézrekerítésére.

GSARNOK

Egy hét a Quarneron.

Írta: Horváth Rezső.

V. Befejezés (Horvát testvéreink).

Motto:

Itt ringaták bölcsőm,
Itt nevelt fel anyám,
Itt boruljon majdan
A sirhalom reám...

T. A. S.

Megismertettem a szíves olvasót utleírásom folyamán a budapest—fiumei vasutvonal legérdekesebb részével: a Gyékényes és Fiumé közötti vonallal; azután egyetlen dédelgetett kincsünkkel, magyar tengerpartunk gyönygyével: Fiumével; továbbá az osztrák Riviera nevesebb fürdőivel, s végül a mi tengerünkkel: a felső Quarneroval.

Hasznára akartam lenni nemcsak Fiuménknak, hanem az egész magyar tengerpartnak; hazaifas célt óhajtottam szolgálni elejétől mindvégig, már t. i. abban, hogy az osztrák fürdőhelyek ismertetése felett hamarosan napirendre tértem, s hogy e céljaimnak mennyiben tudtam megfelelni: ítélj meg a szíves olvasó!

Azonban el nem mulasztottam mindezek keretében megemlékezni a mi kedves testvéreinkről: a horvátokról sem, már annyival inkább nem, mivel a legutóbbi időkben történt (és történő) többrendbeli és nagymérvű rakoncátlankodásaik folytán ez a kérdés aktuálisá vált.

Ha másért nem, legalább azért megérdemli ez az érdekes népfaj, hogy megemlékezzem róla és sürűbben foglalkozzam vele, mert azok a festői szépségű tájak, amelyek olyan sürűen feltárlanak vidékeiken meg a történelem száraz adatai alapján is kénytelen vagyok foglalkozni a különben nekem kedves és érdekes tárggyal.

Bár azok a gyermekkori, köztük kellemesen eltöltött éveim nagyon sok maradandó emlékekkel vésődtek szívembe, mégis azt

gondolom — s ez a gondolatmenet mindenestre helyes — hogy teljes megismerését jellemüknek és szokásaiknak ismét csak néhány évi együttélés tenné lehetővé.

Ezen — utolsó — fejezetem tehát kizárólag kedves horvát testvéreinket fogja röviden ismertetni.

Horvát „testvéreink” — mint az tudvalevő — a szlávok hatalmas családjához tartoznak. E szelíd, békeszerető népnek marvérében van a szabadsághoz való ragaszkodás, amelyet mintegy igazolásul jelent ki az a néphit, hogy: „a szabadság csak a hegyek lakóinál lehet a legteljesebb és a legigazibb”.

Nagyon nevelésnek tartom például egyik jeles néprajz-írónk rossz indulatu szavait a horvátokról, amely onnan származott, hogy sehol a falvakban, amelyeken átutazott, sem vendégfogadót, sem pedig boltot nem talált, ahol — hogy száját szavaival éljek: — „legalább szívat vehetett volna...”

Ezért aztán úgy megharagudott, hogy utazását a legnagyobb részben monotonnak jelenti, bár én — ki ebben a tekintetben nem vagyok elfogult — éppen az ellenkező nézetemnek adhatok kifejezést.

Horvátországban különös a házak építésmódja. Ugyanis a főépület többnyire egy emeletből áll, de a felső része, sőt legtöbbször az egész ház fából van készíve. Takaréktűzhely, kemény egyáltalán ismeretlen fogalom náluk. A lakóházban az emelet rendszerint a lakás, ahol a család feje lakik a maga családjával, a földszint pedig az istálló, meg pajta. Az emeletre egy széles falépcső vezet, amelynek teteje is van.

Nevezetesen érdekes a horvát nép életében az úgynevezett házközösség. A család tagjai egy telken maradnak, ahol egy közös konyhát tartanak. furcsa szokás az, hogy a legények, ha megnősülnek, feleségüket az atyai ház fedele alá viszik, ahol azután építenek egy kisebb házat, amelyben egyedül az új házaspár lakik. A horvátok — éppen ellenkezőleg a magyarországi földbirtokosok szokásaival és rendezkedéseivel — a földjüket többnyire a házuk körül művelik. Közös művelik a földeket, amelyeknek terményein aztán közösen osztoznak. Közös étkeznek — a „nemzeti” eledellel: a bazola-val, meg a kukoricakenyérrel — és közösen kenyeret sütnék. A felesleges terményeket, amelyeket a háztartásnál el nem fogyasztanak, eladják és az ebből befolyt pénzen közösen osztoznak a családi pénztár javára.

Nevelésesen sajátosság a marhacordak őrzésének módja — ha ugyan csordának lehet mondani azt az 5—6 darabból álló marhaállományt — amely „fontos” teendővel kétszerannyi apró gyermekek, meg nagygyerek van megbízva, fiúk és lányok vegyesen.

(Folyt. köv.)

Viskovszky János

műkertész

Kaposvárott.

Ajánlja
dusan
felszerelt

faiskoláját,

magánosoknál parkirozásokat, fásításokat és minden a kertészeti szakmába vágó munkálatokat.

Csokrok és koszorúk a legszebb és legjutányosabb áron készítetnek és szállítanak.

Célja jó, szolid és olcsó kiszolgálás.

A közönség szíves megrendeléseit kéri.

jótállván az oltvány faji minőségéről is. Ajánlja rózsát és egyéb virágkertetét. Elvállal uradalmakuál és

Bélnélküli — petroleum-égő

50% olajmegtakarítás.

Korommentes! Szagtalan! Robbanásmentes!

Törhetetlen! Minden ujítás felesleges.

10^{cm} = 1 kor. 75 fill., 14^{cm} = 2 kor. 16 fill.,
16^{cm} = 2 kor. 30 fill.

Utánvét és portómentes. Árjegyzék ingyen.

Petroleum-Égő-Telep Kronach
(Bajorország.)

Viszontelárusítók kerestetnek.

15. szám.

1907. vht.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a lengyeltóti kir. járásbírósnak 1907 évi Sp. 483/6. számú végzése következtében dr. B. rrsenyi Gerő ügyvéd által képviselt Jager István végrehajtató javára Domokos István volt fonyódi jel-nleg uipesti lakos ellen 339 K 39 fillér s jár erejéig 1908. évi január hó 3-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 860 koronára becsült következő ingóságok u. m.: szobabutorok, hordók és kad nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a lengyeltóti kir. járásbírósnak 1908. évi V. 5/2. számú végzése folytán 339 K 39 fill. tőkekövetelése, ennek 1907. évi július hó 31. napjától járó 5% kamatsai, eddig összesen 147 kor. 40 fillérben bírósággal már megállapított költségei erejéig Fonyódon alperes nevének lakásában leendő megtartására 1908. évi február hó 4-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kiűzetik és ahhoz a veendő szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy érintett ingóságok az 1881. évi 60. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Lengyeltóti, 1908. évi január hó 22. napján.

KESZTHELYI,
kir. bír. végrehajtó.

Hirdetések

jutányos áron felvétetnek e lap

kiadóhivatalában.

VICZE LÁZSLÓ

szíjgyártó és nyergesmester

K A P O S V Á R O T T.

Ajánlja magát a szakmájába vágó minden munkák jó, gyors és pontos elkészítésére.

Raktáron tart

**nyergeket, lószerszámrészeket
— és bőrkenőcsöket. —**

Kaphatók nála nyárra

bogárcsipés elleni hálók,
ugy egyéb luksuszfelszerelések.

200 korona a modern technika
legújabb remeke a

Mignon írógép

Különös előnyei:

Bárki tanulás nélkül rögtön ír.
Azonnal és állandóan látható
írás. — Legegyszerűbb szerkezet.
Acél betűk. — Másol és sok-
szorosít. — Bármely drága író-
géppel egyenrangú. 1 évi jótállás.

SZABADALMAZOTT IPAR.

Budapest, VII., Csengery-utca 24.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában.

Szőlőoltványok.

Fajtiszta Ripária-Portális alanyon oltott elsőrendű dűsgyökérzetű, teljes felelőség mellett szállítok — következő fajokban:

Borfajok: Erdei, Olasz-Rizling, Kövidinka, Nemes kadarka, Furmint, Slankamenka, Burgund, Oporto, Mézész-fehér, Karbenet, Sárfelhér, Ezerjő, Mirkovácsi, Muskotály.

Csemegefajok: fehér és piros Chasselas, Passatuti.

1000 drb sima zöldoltvány	80 kor.
1000 „ gyökeres I. oszt. 2 éves	180 „
1000 „ II. oszt.	140 „
1000 „ sima Ripária-Portális I. oszt.	16 „
1000 „ II. oszt.	9 „
1000 „ gyökeres I. oszt.	30 „
1000 „ II. oszt.	18 „
1000 „ fásoltvány I. oszt.	200 „
1000 „ II. oszt.	140 „

Tavaszi szállításra is elfogadok már most rendelést. Előlegül az ár egynegyed részét beküldeni szíveskedjék.

Bort a legjobb minőségben napi ár szerint szállítok.

Tisztelettel

Sárkány József
GYÖNGYÖS, (Hevesm.)

Nyomdai munkákat
jutányos áron készít
Hagelman Károly
könyvnyomdája
Kaposvár.

Muschong-Buziásfürdői Szénsav-művek

ujjonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

SZÉNSAVAT

a világhírű buziasfürdői szénsavforrásokból szódavizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra

Legkiadósabb természetes szénsav!

A Budapest székesfővárosi vegyészeti s élelmiszer vizsgáló intézet 1907. évi 4615. sz. vegyelemzési bizonyítványának kivonata:

Szaga és íze: rendes Szénsavtartalma: 99-57%

A vizsgálat foly. szénsav ezek után a közegészségügyi követelményeknek teljesen megfelel és maga szénsavtartalma alapján igen jónak minősülhet.

Felvilágosítással készségesen szolgál

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI SZÉNSAV-MŰVEK
ÉS ÁSVÁNYVIZEK SZÉTKÜLDÉSI TELEPE BUZIÁSFÜRDŐN.
Sürgőnycim: Muschong-Buziásfürdő — Interurban telefon 18. szám.

Pollitzer Sérvambulorium.

Nyilvános orvosi rendelő intézet sérvbajosok, ferdénmőttek és amputáltak részére.
Budapest, IV., Károly-körút 10. (Félemelet)

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen díjtalanul rendelkezésére áll. Az orvosi ————— vizsgálat igénybe vétele vásárlásra nem kötelez. —————

Orvosi ellenőrzés, mérsékelt árak.

== Egyéni speciális kezelés. ==

Szabadalmazott sérvkötők már 5 koronától feljebb. Vidéki rendelések az intézet szakorvosa által lelkismeretesen felülvizsgálatnak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközöketnek. **Higiénikus cikkek** a legfinomabb minőségben, orvosilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatók. Tucaton ————— ként 2—16 koronáig. —————

Ugyanott Jelent meg „Az ember egészsége” című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellenszereivel foglalkozik. E munkát bárkinek díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatója.

15—52

Stock-Cognac Medicinal

CAMIS és STOCK

126—52

Fiumei (Barcola) cognac gyárosoknál kapható.

1 nagy üveg ára 5 korona, 1 kis üveg 2 korona 60 fillér.

Somogyvármegye vezérképviselője:

Sattler Nátán Kaposvár, Fő-utca.